

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖS
PAŽYMA**

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. VASARIO 8 D. NUTARIMO NR. 96 „DĖL PROFESIJŲ,
KURIOMS BŪTINA AUKŠTA PROFESINĖ KVALIFIKACIJA, KURIŲ DARBUOTOJŲ
TRŪKSTA LIETUVOS RESPUBLIKOJE, SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
(TAP-18-936) (TAIS-18-4817(2))**

2018-07-03 Nr. NV-1732

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: atnaujinti Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą.

Esama situacija:

- Įstatyme aukšta profesinė kvalifikacija apibrėžta, kaip kvalifikacija, kurią liudija aukštojo mokslo diplomas arba ne mažiau kaip penkerių metų profesinė patirtis, lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacijai, ir kuri yra būtina profesijai ar sektoriui, nurodytam darbdavio įsipareigojime įdarbinti užsieniečių pagal darbo sutartį;
- galiojančią Sąrašo redakciją sudaro 27 profesijos, patenkančios į tris profesinės veiklos sritis - gamybos, informacinių ir ryšių technologijų bei orlaivių techninės priežiūros;
- Sąrašas taikomas išduodant leidimą laikinai gyventi užsieniečiui, ketinančiam dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą, kai pateikiamas darbdavio įsipareigojimas įdarbinti užsieniečių šiam darbui pagal profesiją kuri įtraukta į Sąrašą ne trumpesniam negu vienu metu laikotarpiui pagal darbo sutartį ir mokėti mėnesinį darbo užmokestį, ne mažesnį negu 1,5 Statistikos departamento paskutinio paskelbto ketvirčio šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio (tais atvejais, kai profesija neįtraukta į profesijų sąrašą, reikalaujama mokėti ne mažesnį kaip 3 Statistikos departamento paskutinio paskelbto šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio mėnesinį darbo užmokestį);
- VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ pateiktais investuotojų apklausos duomenimis, numatoma tolesnė informacinių ir ryšių technologijų (toliau - IRT) sektoriaus plėtra. Šiame sektoriuje 2018-2023 m. ketinama sukurti 4 330 naujų darbo vietų. VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ kartu su VŠĮ „Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras“ ir asociacija „INFOBALT“ 2017 m. atlikto tyrimo duomenimis, 80 proc. ir daugiau minėto sektoriaus įmonių per artimiausius trejus metus didins jose dirbančių IRT specialistų skaičių. Iki 2020 m. šio sektoriaus įmonės numato įdarbinti beveik 1 200 aukštos profesinės kvalifikacijos specialistų.

Esmė: papildyti Sąrašą 22 profesijomis (be kita ko, kompiuterių sistemų specialistas, tinklo administratorius, ryšių programuotojas, duomenų bazių programuotojas, mechanikos technologas, chemijos inžinierius, automatikos inžinierius, elektros inžinierius, medienos apdirbimo technologas, laivo mechaninės įrangos inžinierius, laivų statybos inžinierius, laivų variklių ir jėgainių inžinierius ir kt.). Sąrašą sudarytų 49 profesijos.

Derinimas:

- suderinta be pastabų su Vidaus reikalų ministerija;
- Švietimo ir mokslo ministerija per nustatytą laiką išvadų nepateikė;
- I Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymus dėl projekto preambulės papildymo nuorodomis į atitinkamus įstatymus neatsižvelgta. Ūkio ministerija pažymi, kad Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo ir Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo nuostatos reguliuoja biudžetinių įstaigų darbuotojų ir tam tikros srities pareigūnų darbo apmokėjimą ir nustato, kad darbo rinkoje esant tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumui, atitinkamai gali būti didinamas darbo užmokesčio dydis.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. birželio 26 d. išvadoje Nr. NV-1648 siūlo svarstyti galimybę turėti vieną Vyriausybės tvirtinamą trūkstamų profesijų darbuotojų sąrašą.
- Svarstyta 2018 m. liepos 3 d. Tarpinstituciniame pasitarime – kadangi **Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Sveikatos apsaugos ministerija laikosi nuomonės, kad projekto preambulė turi būti papildyta nuorodomis į atitinkamus įstatymus, siūlyti svarstyti Vyriausybės pasitarime.**

Atitiktis Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada:

- atkreiptinas dėmesys, kad pagal Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatas yra sudaromi du sąrašai, siekiant užsieniečiams iš trečiųjų šalių taikyti paprastesnes atvykimo ir įsidarbinimo Lietuvoje procedūras:
 - Aukštos profesinės kvalifikacijos profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sąrašas. Jį tvirtina Vyriausybė. Į šį sąrašą įtraukiamos profesijos, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija. Sąrašas sudaromas remiantis nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos, vykdomos Vyriausybės nustatyta tvarka, informacija ir atsižvelgiant į profesinių asociacijų pateiktus duomenis;
 - Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašas pagal ekonominės veiklos rūšis. Šį sąrašą Lietuvos darbo biržos direktorius kiekvienų metų pusmečiui tvirtina remdamasis Lietuvos darbo biržos atliekama darbo rinkos stebėseną, padėties darbo rinkoje vertinimu ir jos pokyčių prognoze.
- siūlytume svarstyti galimybę turėti vieną bendrą trūkstamų profesijų sąrašą, tvirtinamą Vyriausybės, kuris turėtų būti sudaromas pagal konkrečius nustatytus kriterijus, kuriais remiantis būtų sprendžiama dėl profesijos įtraukimo į sąrašą. Be kita ko, pagal ministrams pavestas valdymo sritis visa (be išlygų) *žmogiškųjų išteklių* politika yra priskirta Ūkio ministerijos kompetencijai;
- dėl teikiamo projekto turėtų būti gauta Švietimo ir mokslo ministerijos išvada;
- Projektas svarstytinas Vyriausybės pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt